

“

Αλεξάντερ Σεργκέγιεβιτς Πούσκιν

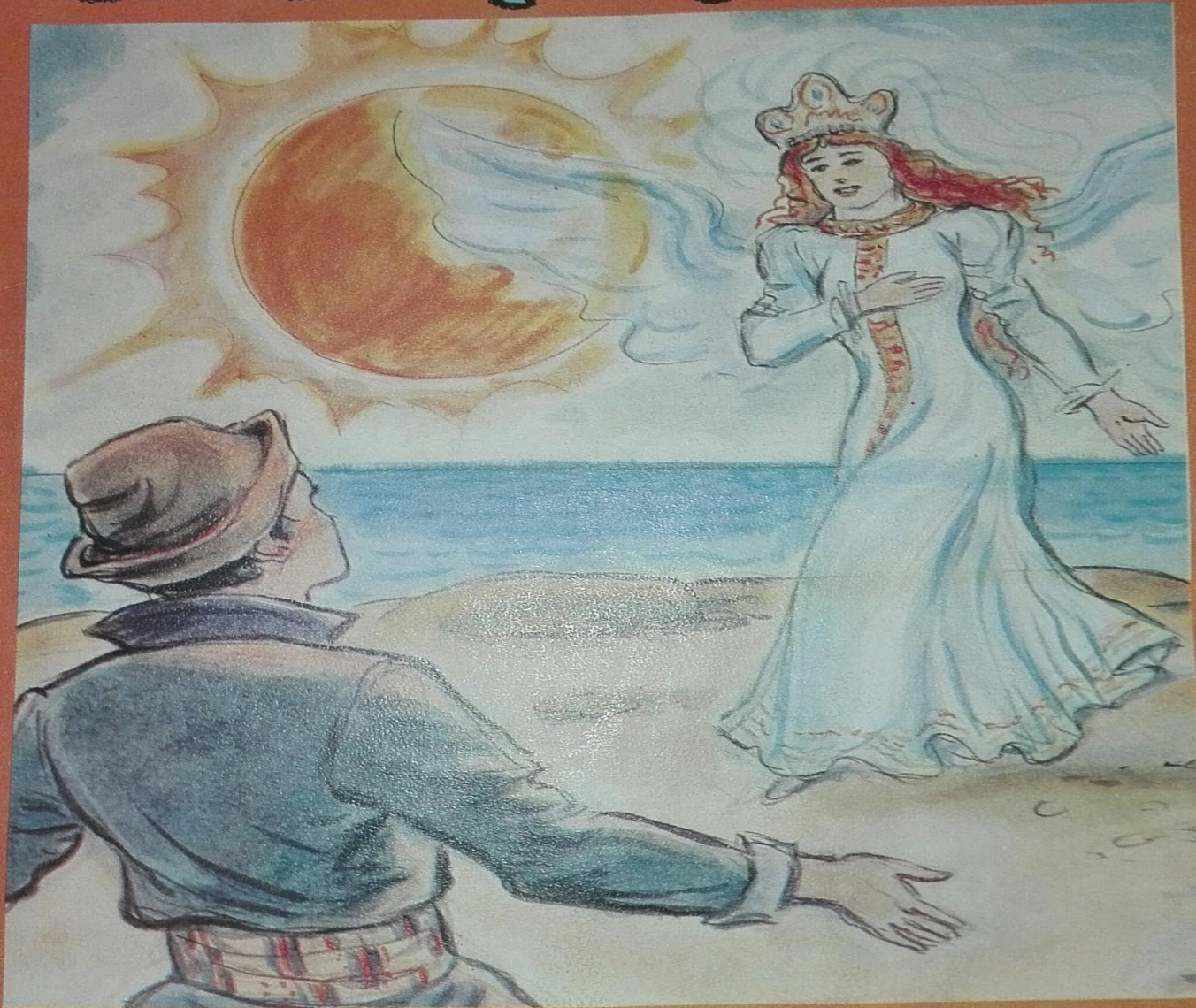
ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

”

Έμμετρη μετάφραση: Βιβέτ Τσαρλαμπά- Κακλαμάνη

Επιμέλεια: Γεράσιμος Γρηγόρης

Α.Σ. ΠΟΥΣΚΙΝ
Τὰ Παραμύδια

ἔμμετρη μετάφραση ΒΙΒΕΤ ΤΣΑΡΛΑΜΠΑ-ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΤΡ ΣΕΡΓΚΕΓΙΕΒΙΤΣ ΠΟΥΣΚΙΝ

Ἄλεξάντρ Σεργκέγιεβιτς Πούσκιν

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

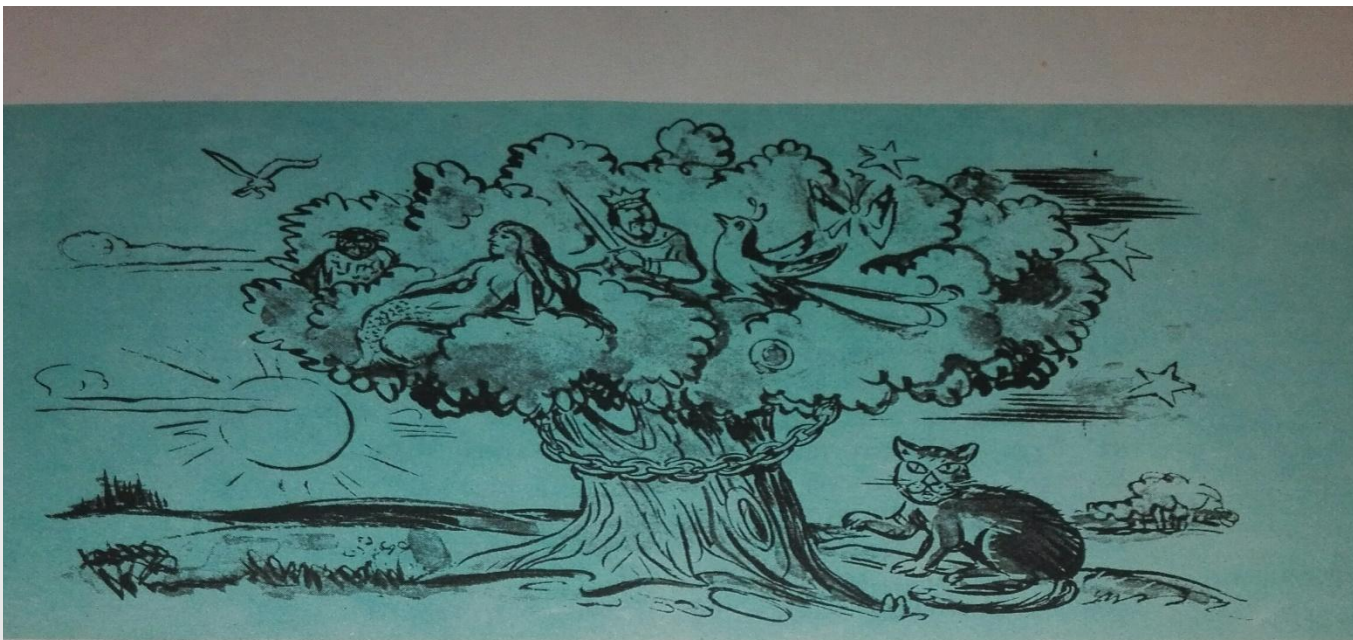
ἔμμετρη μετάφραση,
ΒΙΒΕΤ ΤΣΑΡΛΑΜΠΑ-ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ

ἐπιμέλεια:
ΓΕΡ. ΓΡΗΓΟΡΗ

Ἐκδόσεις Σπάρτακος
Ἀθήνα, 1978

Ὁ Πούσκιν καὶ ἡ παραμάνα του.

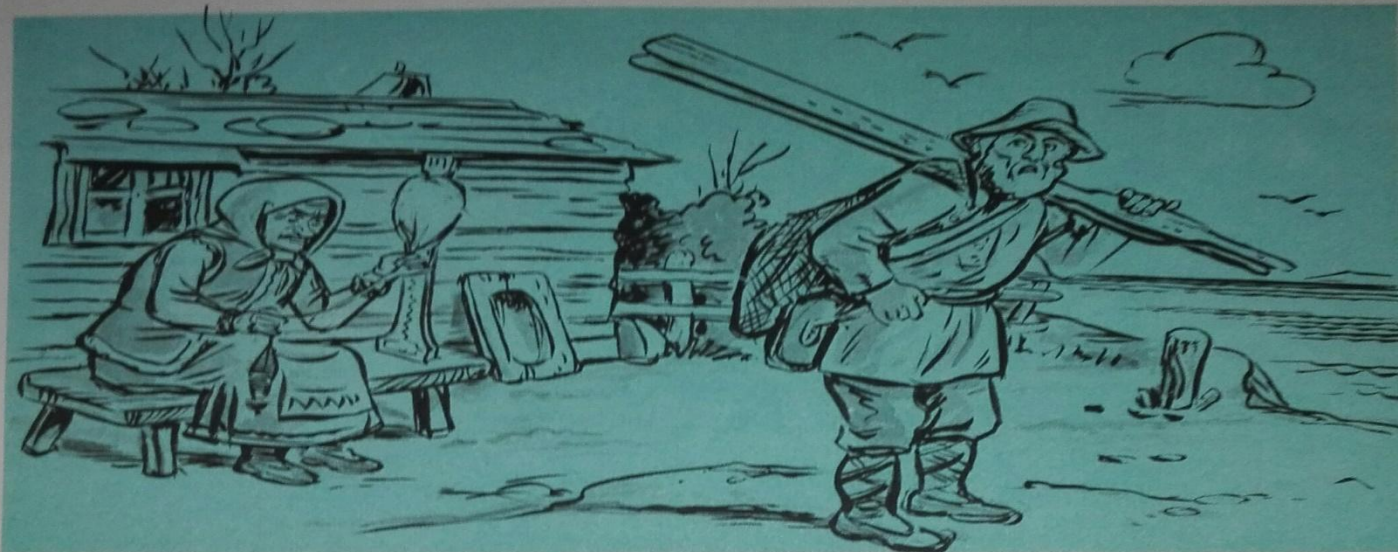

ΞΕΡΩ ΜΙΑ ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ...

Ξέρω μιά βελανιδιά, κεῖ σιμά στή ρεματιά,
πού ἔχει ἀλυσίδα ὀλόχρυση τριγύρ' ἀπ' τόν κορμό·
κι' ἓνα γάτο, τί σοφό! πού, μή χάνοντας λεφτό,
μέρα-νύχτα τριγυρνᾶ, φέρνει βόλτες ἔτσι-δά.
Μέ τή μιά, στά δεξιά, τό τραγούδι ἀρχινᾶ,
μέ τήν ἄλλη, στά ζερβά, παραμύθι ξεκινᾶ...

Πώ-πώ θάματα σωρό! Νά τοῦ δάσους τό στοιχειό
κι' ἡ νεράιδα ἡ καλή, θρονιασμένη στό δεντρί!
Σέ δρομάκια ξωτικά, ἴχνη ἀπ' ἄγνωστα θεριά!
Κι' ἡ καλύβα ἡ μικρή
χάσκει, μοιάζει ἀδειανή...

ΤΟ ΧΡΥΣΟΨΑΡΟ

οὔσε κάποτε ἕνας γέρο-ψαράς μέ τή γριά του
σιμά στή γαλάζια θάλασσα.

Ἴμεναν σέ μιά ἐρειπωμένη καλύβα,
σωστά τριάντα τρία χρόνια τώρα.

Ὁ γέρος ψάρευε μέ τήν τράτα του
κι' ἡ γριά του ἔγνεθε μέ τή ρόκα της.

Κάνει μιά φορά ὁ ψαράς νά ρίξει τά δίχτυα του
καί βγάζει ἔξω μόνο λάσπη.

Ξαναρίχνει τά δίχτυα του στή θάλασσα
καί πιάνει ἕνα...φύκι!

Ξαναδοκιμάζει για τρίτη φορά
καί τί νά δει: Ένα καί μοναδικό ψαράκι,
ένα ασυνήθιστο ψαράκι, ένα χρυσόψαρο!

«Ωχ, ν' ακούγατε πώς τόν παρακαλούσε τότε τό ψαράκι!
Τοῦ λέει μέ ἀνθρώπινη φωνή:
-«Ρίξε με, γέρο, πίσω στή θάλασσα,
μπορῶ νά ἐξαγοράσω ἀκριβά τήν ἐλευθερία μου.
Θά σοῦ τήν ξεπληρώσω μέ ὄ,τι ἐπιθυμήσεις».
Ὁ ψαράς τᾶχασε. Φοβήθηκε κιόλας λιγάκι.
Τριάντα τρία χρόνια τώρα ψάρευε στίς θάλασσες
καί δέν εἶχε ματακοῦσει ποτέ του ψάρι νά μιλά.
Λευτέρωσε, λοιπόν, τό χρυσόψαρο,
λέγοντάς του μέ τρυφερή, χαϊδευτική φωνή:
-«Ὁ Θεός μαζί σου, χρυσόψαρό μου
κι' ἐμένα λύτρα δέ μου χρειάζονται!
Ἄντε στό καλό, στή γαλάζια θάλασσα,
νά σεργιανίσεις κάτω στήν ἀπεραντοσύνη τοῦ βυθοῦ!»

Σά γύρισε ὁ ψαράς στή γριά του,
τῆς μίλησε γιά τό ἀπρόσμενο θάμα.
-«Ἄστα, γυναίκα, σήμερα ἐπιασα ἕνα ψάρι,
ἕνα χρυσόψαρο, ὄχι ἀστεία!
Καί ξέρεις κάτι; Μιλοῦσε μ' ἀνθρώπινη λαλιά.
Μοῦ ζήτησε νά τό ρίξω πίσω στό νερό
καί μάλιστα μέ γερό ἀντάλλαγμα.
Νά τοῦ ζητήσω, λέει, γιά λύτρα, ὄ,τι θέλω!
Μά δέ τό βάσταγε ἡ ψυχή μου νά τοῦ ζητήσω τίποτε
καί ἴσια πού τό λευτέρωσα...»
Ἡ γριά ἄρχισε τότε νά τόν ἀποπαίρνει:
«Τί εἶπες, μορέ κουτέ κι' ἀχρηστε ἄνθρωπε;
Δέ ζητησες λύτρα ἀπό τό ψάρι;
Δέν τοῦ ζητοῦσες, ἔρημε, μιά σκάφη;
Γιά δές ἐδῶ τί χάλια ποῦχει ἡ δική μας!»

—«Ἄν γινόμουνα Τσαρίνα»,
λέει κι' ἡ τρίτη, ἡ μικρή,
«γιά τόν Πατερούλη Τσάρο
παλικάρι θά γεννοῦσα!»

Πρὶν προλάβει νά τό πεῖ,
τρίζοντας ἡ πόρτ' ἀνοίγει
κι' ἀπό πίσω της, ὁ Τσάρος,
πού τόν τόπο κυβερνοῦσε.
Τὴν κουβέντα, πού γινόνταν,
ἀπ' τό φράχτη ἀφουγκραζόνταν.
Μά ἀπ' ὄλες πιό πολύ,
τ' ἄρεσ' ἡ στερνὴ φωνή.

—«Ὅμορφη κυρά μου, γειά σου!
Γίνε τό λοιπόν Τσαρίνα,
νά μοῦ κάνεις παλικάρι
μόλις ὁ Σεπτέμβρης βγεῖ.
Ἄδελφοῦλες τῆς καλῆς μου,
μαζευτεῖτε, ἐτοιμαστεῖτε
καί ξοπίσω μας νάρθεῖτε,
ἄς μὴ χάνουμε καιρό.
Ἄνουφάντρα ἄς γίνει ἡ πρώτη
καί μαγείρισά μας ἡ ἄλλη»
εἶπε, στό κατώφλι βγήκε
κι' ὄλοι τόν ἀκολουθῆσαν.

Κι' ἔτσι, δίχως χασομέρι,
στεφανώθηκαν τό βράδυ,
μέσ' τό γλέντι γίναν ταίρι
καί ζευγάρι ταιριαστό.

Οἱ δικοὶ τοὺς εὐχηθῆκαν
καί μονάχους τοὺς ἀφήκαν
στό κρεβάτι τό διπλό,
ἀπὸ φίλντισι ἀκριβό.

Κι' ἀπ' τὴν πρώτη τῆ στιγμὴ
ἄρχισαν καλά νά ζοῦνε
καί παιδί νά καρτεροῦνε.

Ἡ μαγείρισα στά πιάτα
καί στόν ἀργαλειό ἡ ἴφάντρα
κλαῖνε, ὀδύρονται, θρηνοῦν
καί τί ἔχασαν μετροῦν.

Ο ΤΣΑΡΟΣ ΣΑΛΤΑΝΟΣ

όρες τρείς στό παραθύρι
γένεθαν, σούρουπο βαθύ.

–«Ἄν γινόμουνα Τσαρίνα»,
λέει ἡ πρώτη ἀδερφή,
«πέρα σ' ὄλο τό ντουνιά
θᾶστηνα γιορτή τρανή!»

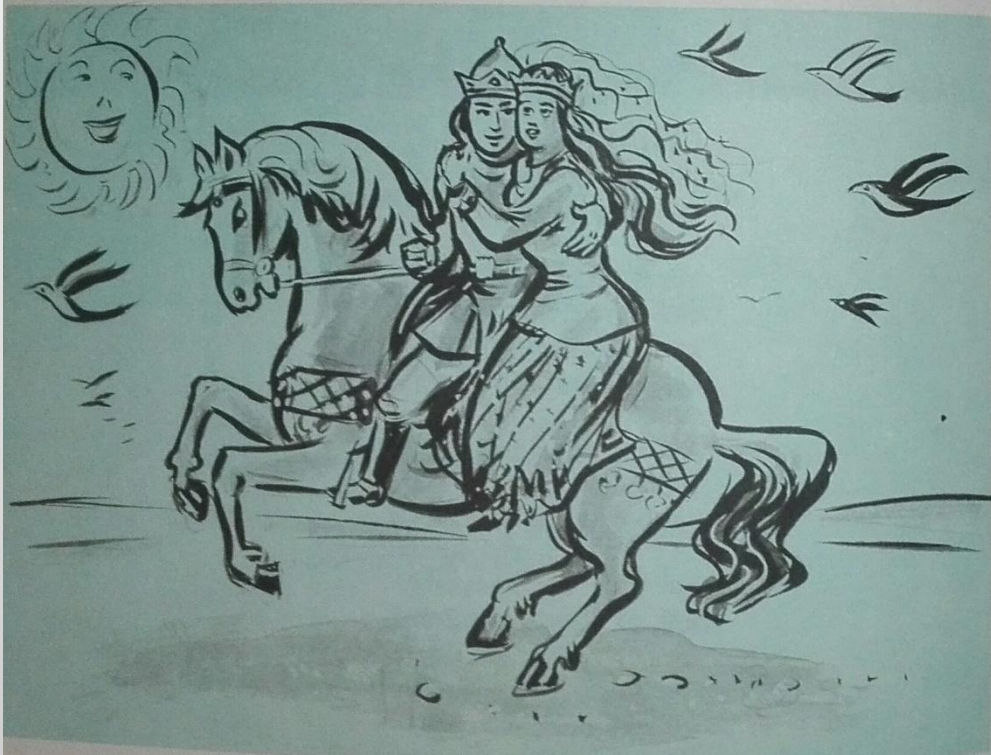
–«Ἄν γινόμουνα Τσαρίνα»,
κάν' ἡ ἄλλη ἀδερφή,
«πάνω σ' ὄλο τό ντουνιά,
μόνη – θά ὕφαινα πανί!»

—«Ζεῖ ἢ Χιονάτη! Ζεῖ!»

Ἦ κακιά ἢ μητριά,
τώρα γιά στερνή φορά,
τόν καθρέφτη της κρατᾶ
καί μέ νάζι τόν ρωτᾶ:
—«Στό ντουνιά, ξέρεις καμιά
ὀμορφότερη κυρά;»

—«Δέν εἶσ' ἄσκημη καί σύ,
μά ἢ πριγκήπισσα ἢ μικρή,
πιό λευκή, πιό ροδαλή!»

Μονομιᾶς τότε πετᾶ,
τόν κλωτσάει, τόν χαλνᾶ
τρέχει ἔξω νά κρυφτεῖ,
τή Χιονάτη συναντᾶ!
Τότ' ἀπ' τό κακό της πιά,
σκάει, πεθαίν' ἢ μητριά...
Τήν κηδεύουν, τήν ξεχνοῦν
καί στούς γάμους προχωροῦν.
Κι' εἶναι πιά τώρα οἱ δυό,
ζευγαράκι ταιριαστό.
Τέτοιο γλέντι καί γιορτή,
δέ ματάγινε στή γῆ...

Ἦμωνα κι' ἐγώ ἐκεῖ,
ἦπια μέλι, ἦπια μύρα
καί τσουγκρίσαμε μαζί...

Γιά περίμενε νά δεῖς.
Πέστα δλα στό λεφτό!»
Τῆς τὰ λέει τό καί τό
κι' ἡ Τσαρίνα ἀπειλεῖ:
-«Ἡ Χιονάτη ἄν δέ χαθεῖ,
σοῦ τὴν παίρνω τῆ ζωή!»

Ἡ Χιονάτη ἡ μικρή,
γνέθει, ύφαίνει, τραγουδᾷ
καί τ' ἀδέρφια καρτερεῖ.
Ὅταν ξάφνου τί νά δεῖ;
Κεῖ στό ξώστεγο σιμά,
πλησιάζει μιά γριά
καί τόν σκύλο κυνηγᾷ,
πού γαυγίζει μέ ὀργή.

-«Στάσου, θείτσα, μιά στιγμή»,
λέει ἡ πονόψυχη μικρή,
«νά μαζέψω τό σκυλί
καί σοῦ δίνω κάτι-τί».

-«Ἄχ, παιδάκι μου χρυσό,
τί ἦταν τοῦτο τό κακό,
νά μέ φάει τό σκυλί,
νά μοῦ κόψει τῆ χολή!
Δές ἐκεῖ, πῶς ἀπειλεῖ!
Ἔβγα ἔξω νά σέ δῶ!»

Κάν' ἡ κόρη νά πατήσει,
στήν αὐλή νά ξεμυτίσει,
μ' ἀπ' τό σκύλο δέν κουτᾷ,
πού ἀπό κεῖ δέν τό κουνᾷ.

Ἡ γριά τότε σιμώνει,
μά ὁ σκύλος στό λεφτό,
τῆ γραπώνει ἀπ' τό λαιμό.
-«Τί καμώματα εἶν' αὐτά;
Δέν κοιμήθηκες καλά;
Ἔλα, πιάστ' αὐτό, γιαγιά!»
Καί τῆς ρίχνει ἓνα ψωμί.

-«Κόρη μου, σ' εὐχαριστῶ!
Νᾶσαι πάντοτε καλά!
Κι' ἀπό μένα, πάρε αὐτό!»

Μά στό άναμεταξύ,
ή Χιονάτη μοναχή,
μέσ' στό δάσος σεργιανᾶ,
χάνεται καί προχωρᾶ.

Ξάφνου σκύλος τή σιμώνει,
τή γαυγίζει, τήν πεισμώνει,
ώσπου βλέπει μιάν αὐλή,
ἤσυχη, μοναχική.

Μέ τό σκύλο τό κατόπι,
ή Χιονάτη, μιά καί δυό,
στά σκαλάκια σκαρφαλώνει
καί τό πόμολο σηκώνει.

Τρίζοντας ή πόρτ' άνοίγει.
Μπαίνει μέσα, τί νά δεῖ;
Καμαρούλα φωτεινή,
γύρω πάγκοι καί χαλί,
εἰκονίσματα σωρό, τραπεζάκι σκαλιστό,
σόμπα, στρώση καθαρή,
χέρια, λές, μαστορικά
τᾶχουν φτιάξει ὄλ' αὐτά.

—«Δέ φοβᾶμαι μέσα-δῶ,
εἶναι ἔρημο, θαρρῶ!»
Φέρνει γύρους δῶ καί κεῖ,
συγυρίζει στή στιγμή,
στά καντήλια λάδι χύνει,
κούτσουρα στή σόμπα ρίχνει,
στό πατάρι άνεβαίνει,
στό κρεβάτι μέσα μπαίνει.

Γιόμα πλησιάζει πιά,
στό κατώφλι σαματάς,
μπαίνουν νέοι ἑφτά μαζί,
μέ μουστάκι πιθαμή...
Τί νά δοῦν; Ὅλα λάμπουν παστρικά.
μαζεμένα, ταχτικά.

κι' ή κοιλάδα ή βαθιά
κι' ή βουνίσια ή καρδιά
πάει, ράγισε κι' αυτή...

Ξάφνου άνοίγει ή σκηνή
κι' εμφανίζεται, στητή,
κόρη, όλόϊδια ή αυγή.

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Μ

ιά φορά κι' ένα καιρό,
σέ βασιλείο μακρινό,
ζούσ' ὁ ἄρχοντας Νταντόν,
πού τόν τόπο κυβερνοῦσε.
Ἦταν βίαιος, κακός,
τούς γειτόνους ἐνοχλοῦσε.
Ὅταν γέρασε πολύ,
εἶπε νά ξεκουραστεῖ,
ν' ἀναπάψει τό κορμί.
Μά οἱ ἐχθροί του τώρα πιά,
μή ξεχνώντας τί τραβούσανε παλιά,
σέ χλωρό δέν τόν ἀφίνανε κλαρί...

-«Πήγαινε, γέρο, νά τοῦ πεις,
ὅτι δέ μοῦ φτάνει πιά νάμαι κυρά κι' ἀρχόντισσα.
Θέλω νά γίνω, οὔτε λίγο οὔτε πολύ, βασίλισσα!»
Ὁ γέρος σκιάχτηκε καί ἄρχισε νά τήν παρακαλεῖ:
-«Ἐλα στά συγκαλά σου, γριά μου. Τί μύγα σέ τσίμπησε πάλι;
Ἐσύ καλά-καλά δέν ξέρεις νά μιλάς καί νά περπατᾶς.
Πῶς κουτᾶς καί ζητᾶς ὀλάκερο βασίλειο;»
Ἄγριεῦει τότε ἡ γριά γιά τά καλά
καί δίνει στό γέρο ἓνα χαστούκι.
-«Πῶς τολμάς, παλιοχωριάτη καί τά βάζεις μαζί μου,
μέ μιά τέτοια τρανή κυρά κι' ἀρχόντισσα;
Ἄ νά χαθεῖς, πήγαινε ἄν θές μέ τό καλό στό ψάρι,
εἰδάλλως θά βάλω νά σέ πᾶνε μέ τό ζόρι...»

Νάσου τον ἄλλη μιά φορά τόν ψαρά κάτω στό ἀκρογιάλι.
Τί νά δεῖ; Ἡ θάλασσα εἶχε ὀλάκερη μαυρίσει.

Βάλθηκε τότε μέ βαριά καρδιά νά καλεῖ τό ψάρι
κι' αὐτό, σιμώνοντάς τον, ρωτάει:
-«Τί θέλεις ἀπό μένα, γέροντά μου;»
Ἐποκλίνεται βαθιά ὁ ἄνθρωπος μας κι' ἀποκρίνεται:
-«Συμπάθα με, ψάρι μου, ἀφεντικό μου,
μά ἡ γριά μου ἔχει πιά ἀφηνιάσει.
Δέν τήνε φτάνει πιά νάμαι κυρά κι' ἀρχόντισσα,

θέλει νά γίνει, οὔτε λίγο, οὔτε πολύ, βασίλισσα!»
Καί τό χρυσόψαρο ἀποκρίνεται σιγανά.
-«Μή συγχίζεσαι, γέροντα. Ἄντε στό καλό.
Καλά, λοιπόν, θά τῆς γενεῖ κι' αὐτό τό θέλημα».

Γυρίζει πίσω στό σπίτι του ὁ ψαράς
καί τί νά δοῦν τά μάτια του! Μπροστά του ἀνάκτορα σωστά
καί μέσα ἡ γυναίκα του,

Η ΑΡΚΟΥΔΑ

έ τόν άνοιξιάτικο, χλιαρό καιρό,
μέ τή χλωμή αύγούλα,
μέσ' άπό τό δάσος τό πυκνό,
βγήκε ή άρκούδα,
μέ τά χαριτωμένα της παιδιά, μέ τά άρκουδάκια της,
νά περπατήσουνε, νά δοϋν και νά φανοϋν.
Κάθισε λοιπόν ή άρκούδα κάτω άπό τήν άσπρουλιάρικη σημύδα
και τά άρκουδάκια της βάλθηκαν νά παίζουν,
νά κουτροβαλοϋν άπάνω στό χορτάρι,
νά παλεύουνε, νά κάνουν τοϋμπες.